

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@gmail.com>
Date: Tuesday, June 17, 2025, 8:59 AM
To: postbus@eerstekamer.nl
Subject: OPEN Brief : Wetsvoorstel Oprichting van een Staatsraad voor Energie voor een Effectieve Aanpak van de Energie-Economie Transitie Crisis

Attachments:

EFOW Open Brief 2025_1_ Wetsvoorstel Staatsraad Energie.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@gmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte Leden, Secretariaat van de Eerste Kamer,

Bijgaande brief : ter informatie

Deze Open Brief is inmiddels ook gestuurd naar het secretariaat van de Tweede Kamer, alsmede die van de grotere Politieke Partijen.

Een aardig, en naar wij hopen- gepast voorstel van een Bestuurlijke Vernieuwing, over komende periode!

Hoogachtend,
en namens het team,

5.1.2.e **Founder/ Director**

5.1.2.e

5.1.2.e

☎ **Mobile Netherlands No** 5.1.2.e [\(company telephone\)/](#)

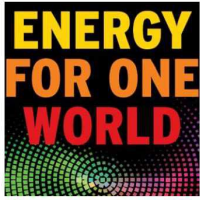
✉ **Email:** 5.1.2.e @ 5.1.2.e

Website(s): 5.1.2.e ;

Weekly Blog: 5.1.2.e

LinkedIn: 5.1.2.e | [LinkedIn](#)

Please join our paperless working efforts : Join Us and Do It!

Den Haag, 16 Juni 2025

Open Brief

Betreft: Oprichting van een Staatsraad voor Energie voor een Effectieve Aanpak van de Energie-Economie Transitie Crisis

Aan Secretariaat:

Leden van de Staten-Generaal

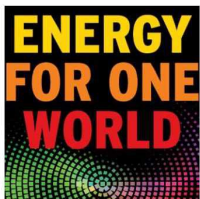
en Vertegenwoordigers van de Grote Politieke Partijen,

Met de recente val van het Kabinet Schoof staat Nederland voor een periode van bezinning, nieuwe verkiezingen en cruciale keuzes voor de toekomst van ons land. De uitdagingen waarvoor wij staan, met name op het gebied van energie, economie, klimaat en infrastructuur, zijn van een ongekennde complexiteit en vereisen strategische kaders en besluitvorming gebaseerd op gepaste kennis en ervaring.

De Nederlandse staatsinrichting, zoals bepaald en gevormd door het Huis van Thorbecke, biedt binnen de Grondwet ruimte voor bestuurlijke vernieuwingen die passen bij de eisen van onze tijd. In de afgelopen tien jaar zijn de prestaties op het gebied van energie- en klimaattransitie door eerdere commissies en pogingen ondermaats gebleven. Dit heeft geleid tot teleurstellende resultaten bij de opschaling van voorgestelde oplossingen en een gebrek aan duidelijke richting en organisatie voor de benodigde energie-economie transitie. De urgentie is groot, zeker gezien de toenemende wereldwijde energievraag en geopolitieke ontwikkelingen. Het is duidelijk dat het huidige bestuur en de huidige aanpak niet de aandacht en veiligheid bieden die ons land verdient.

Tegen deze achtergrond willen wij uw aandacht vragen voor ons wetsvoorstel tot instelling van een Staatsraad voor Energie, zoals gedetailleerd in Bijlage A. De Grondwet staat de vorming van verzwaarde adviescommissies, zoals Staatsraden, toe. Dit concept van wettelijke bepalingen biedt een basis voor een krachtige en onafhankelijke Staatsraad voor Energie binnen de kaders van de Nederlandse Grondwet, waarbij de nadruk ligt op een adviserende, coördinerende en controlerende rol van hoog niveau.

De voorgestelde Staatsraad voor Energie is een onafhankelijk advies- en coördinatieorgaan. De primaire doelen van deze Staatsraad zijn het voorzien van de Kroon en de Staten-Generaal van onafhankelijk en deskundig advies betreffende de Energie-Economie Transitie Crisis, en het bevorderen en bewaken van de coördinatie, aansturing, regie en monitoring van de nationale energie-economie transitie. De Staatsraad draagt ook bij aan de formulering, implementatie, toezicht en uitvoering van wet- en regelgeving, beleid en programma's die gericht zijn op het aanpakken van de Energie-Economie Transitie Crisis, met een boven-ministerieel en integraal karakter.

De Energie-Economie Transitie Crisis omvat structurele en urgente uitdagingen op het gebied van betaalbaarheid, leveringszekerheid, bestaanszekerheid, duurzaamheid en klimaat betreffende de energievoorziening in Nederland. Het werkgebied van de Staatsraad is veelomvattend en omvat onder meer: herijking van de Nederlandse industriepolitiek met een transitie naar duurzamere industriële structuren , advisering over de ontwikkeling en beheer van nationale energie-infrastructuur , bevordering en monitoring van publiek-private samenwerkingen voor elektrificatie en energietransitie , en advisering over de strategische inrichting van de energiehuishouding van Nederland voor de komende dertig jaar. Daarnaast zal de Staatsraad adviseren over de herwaardering van energie als essentiële nutsvoorziening boven het principe van louter winstoptimalisatie , en de verankering van Nederlands energiebeleid in Europees verband, de Parijs Klimaat Akkoorden en de VN Agenda 2030.

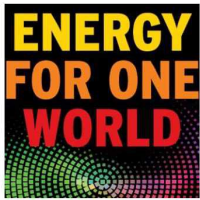
Hoewel de oorspronkelijke wens om de Staatsraad wetgevende bevoegdheden toe te kennen in strijd is met de huidige Nederlandse Grondwet , is een compromis gevonden in de mogelijkheid van bindende adviezen. Dit betekent dat de Kroon gemotiveerd en openbaar moet afwijken van deze adviezen. Dit geeft de Staatsraad een aanzienlijke invloed zonder de primaire wetgevende macht van regering en parlement over te nemen. Bovendien heeft de Staatsraad het recht om benodigde informatie te vorderen van ministeries en uitvoeringsorganen, en kan zij ministers en overheidsfunctionarissen oproepen voor overleg en verantwoording. De Staatsraad kan de Kroon adviseren over prioritering en fasering van projecten en investeringen en toezien op de naleving hiervan.

De samenstelling van de Staatsraad, bestaande uit vijftien multidisciplinaire leden met vertegenwoordiging vanuit politiek en openbaar bestuur (Kroonleden) , relevante ministeries , het bedrijfsleven , de academische wereld en maatschappelijke organisaties, waarborgt de benodigde deskundigheid en onafhankelijkheid. Leden worden benoemd voor ten minste vijf jaar en dienen hun functie onafhankelijk uit te oefenen, zonder actieve politieke partijlidmaatschap of nevenfuncties die hun oordeel kunnen beïnvloeden.

De Staatsraad zal ten minste twee keer per jaar schriftelijk rapporteren aan de Staten-Generaal en de ministerraad over haar activiteiten, besluiten, voortgang van programma's en budgetbesteding, welke rapportages openbaar gemaakt zullen worden.

De afbeelding in Bijlage B illustreert eenvoudigweg dat voor complexe en crisissituaties op de lange termijn, zoals de energie-economie transitie, een "Staatsraad" een passende besluitvormingsinstrument is in contrast met "Parlement" voor eenvoudige korte termijn vraagstukken, een "BurgerRaad" voor eenvoudige lange termijn vraagstukken, en een "Commissie" voor complexe korte termijn vraagstukken. Een Staatsraad, in deze context, vertegenwoordigt een gedepolitiseerde aanpak , die de Kamer verlichting biedt, ruimte en adem geeft aan de Minister van Economie en Infrastructuur, en het vertrouwen van ondernemers en buitenlandse investeerders in de regie en richting van ons land kan herstellen.

Wij verzoeken u dringend dit wetsvoorstel serieus te overwegen en mee te nemen in uw verkiezingsprogramma's en formatiegesprekken. De oprichting van een Staatsraad voor Energie met gepaste deskundigheid, doortastendheid en handelingsbekwaamheid , die zowel klimaat als energie-economie bestaanszekerheid verankert in haar taakstelling en uitvoeringsverantwoordelijkheid

voor de komende tien jaar , kan een verbindende formule zijn tussen de grote politieke partijen en ons land behoeven voor een energie-economische crisis.

Dit is een kans om impasses te doorbreken en Nederland van het slot te halen, met relevante bekwaamheid aan de top. Een dergelijke aanpak is bovendien toepasbaar op andere "klem" zittende complexe staats huishoudelijke vraagstukken, zoals stikstof, wonen, veiligheid, immigratie en zorg.

Met de instelling van de Staatsraad voor Energie kunnen er gezamenlijk de cruciale stap gezet worden naar een georganiseerde en effectieve energietransitie, die essentieel is voor de welvaart en het welzijn van Nederland.

Wij vragen U dit serieus ter hand te nemen; Immers waarom zou U niet de relevante (nationaal-internationale energie-economie) deskundigheid, ervaring en kennis van zaken ter hand nemen en organiseren- maar terzijde leggen.? Wiens of welk belang dient U dan?

Namens "Team Mission Energy For One World"

Hoogachtend,

5.1.2.e

5.1.2.e

Contact Gegevens:

p/a 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e The Hague, NL

(Mobile Netherlands No 5.1.2.e [\(company telephone\)](#) /

* Email: 5.1.2.e @energyforoneworld.com (Energy For One World only)

Website(s): <http://www.energyforoneworld.com> ;

LinkedIn: 5.1.2.e | 5.1.2.e

WETSVOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN STAATSRaad VOOR ENERGIE

Hoofdstuk 1 Algemene Bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze wet wordt verstaan onder:

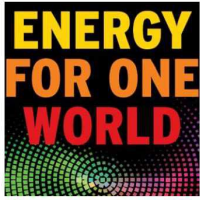
- **Staatsraad voor Energie (hierna: de Staatsraad):** een onafhankelijk advies- en coördinatieorgaan, ingesteld ter advisering van de Kroon en de Staten-Generaal, en ter ondersteuning van de uitvoering van het energiebeleid in het kader van de Energie-Economie Transitie Crisis.
- **Energie-Economie Transitie Crisis:** de structurele en urgente uitdagingen op het gebied van betaalbaarheid, leveringszekerheid, bestaanszekerheid, duurzaamheid en klimaat betreffende de energievoorziening in Nederland.
- **Kroon:** de Koning en de ministers.

Artikel 2. Instelling en Doel

1. Er is een Staatsraad voor Energie.
2. De Staatsraad heeft tot doel de Kroon en de Staten-Generaal te voorzien van onafhankelijk en deskundig advies betreffende de Energie-Economie Transitie Crisis, alsmede de coördinatie, aansturing en monitoring van de nationale energie-economie transitie te bevorderen en te bewaken.
3. De Staatsraad draagt bij aan de formulering, implementatie, toezicht en uitvoering van wet- en regelgeving, beleid en programma's die gericht zijn op het adresseren van de Energie-Economie Transitie Crisis, met een boven-ministerieel en integraal karakter.

Artikel 3. Plaatsing en Duur

1. De Staatsraad functioneert onder de verantwoordelijkheid van de Kroon, doch met behoud van haar onafhankelijkheid ten aanzien van haar advisering en de uitvoering van haar taken.
2. De Staatsraad wordt ingesteld voor een onbepaalde periode, met een minimale operationele duur van tien jaar na inwerkingtreding van deze wet. Evaluatie van de Staatsraad vindt plaats na vijf jaar en vervolgens elke vijf jaar.

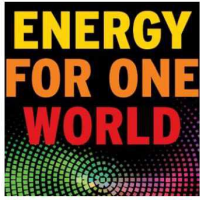
Hoofdstuk 2 Taken en Bevoegdheden

Artikel 4. Werkgebied

Het werkgebied van de Staatsraad is veelomvattend en omvat ten minste de volgende zaken:

- a. Herijking Nederlandse Industriepolitiek: advisering over en monitoring van de af-schaling van de petro-chemische en petro-economische sector in Nederland en de transitie naar duurzamere industriële structuren.
- b. Energie-infrastructuur: advisering over de ontwikkeling, versterking en beheer van nationale energie-infrastructuur, waaronder elektriciteitsnetten en gasnetten, met het oog op de transitie.
- c. Publiek-Private Programma's: bevordering, advisering en monitoring van publiek-private samenwerkingen, investeringen en de realisatie van projecten ter bevordering van de elektrificatie en de bredere energie-economie transitie in Nederland.
- d. Inclusief de programma's en aandacht voor de investeringen in de transitie en re-oriëntatie van wegtransport, (openbaar vervoer en) mobiliteit¹ en intensieve (zee- en lucht-) haven transport en logistiek.
- e. Energiehuishouding Nederland: advisering over de strategische inrichting van de energiehuishouding van Nederland voor de komende dertig jaar, inclusief import strategieën, leveringszekerheid, betaalbaarheid, herkomst en waardeketens van energielevering.
- f. Herwaardering Energie als Nutsvoorziening: advisering over de herijking van het concept van de vrije marktwerking op het gebied van energie, en het opnieuw waarden van energie als essentiële drager en nutsvoorziening voor de gehele economie en het welzijn van Nederland, boven het principe van louter opportuniteit of winst optimalisatie
- g. verankering van dit (nieuw) Nederland Energie-beleid in het groter kader: Op Europees Niveau, maar ook ten gunste van de Parijs Klimaat Akkoorden en de UN Verenigde Naties Agenda 2030 (DuurzaamheidsAgenda), inclusief Nederlandse verantwoordelijkheden en (energie) handels- en handelsbetrekkingen met het Buitenland. Ontwikkeld en/of Ontwikkeland (bijvoorbeeld Asia and Global South).

¹ Autonome Robo-Vehicles

Artikel 5. Advisering en Coördinatie

1. De Staatsraad adviseert de Kroon en de Staten-Generaal gevraagd en ongevraagd over aangelegenheden die binnen haar werkgebied vallen.
2. De adviezen van de Staatsraad worden openbaar gemaakt, tenzij gewichtige redenen zich daartegen verzetten.
3. De Staatsraad kan, ter uitvoering van haar coördinerende taak, voorstellen doen aan de ministers over de afstemming van beleid en uitvoering tussen ministeries en overheidsorganen.

Artikel 6. Bijzondere Bevoegdheden (Aanpassing Grondwet vereist voor wetgevende bevoegdheid)

- **Let op:** De oorspronkelijke wens om de Staatsraad **bijzondere, uitzonderlijke en bevorderende wet- en besluiten te laten nemen** is in strijd met de huidige Nederlandse Grondwet. De wetgevende bevoegdheid rust bij de formele wetgever (regering en Staten-Generaal) of gedelegeerd aan de Kroon of ministers. Het toekennen van dergelijke bevoegdheden aan een onafhankelijke raad zou een fundamentele wijziging van de trias politica betekenen.

Aanpassing op basis van Nederlandse rechtsstaat: In plaats van het zelf nemen van wetten en besluiten, kan de Staatsraad wel:

- a. Bindende adviezen voorleggen: De Staatsraad kan de Kroon bindende adviezen voorleggen over (concept)wet- en regelgeving en beleidsbesluiten binnen haar werkgebied. Afwijking van deze bindende adviezen door de Kroon dient gemotiveerd en openbaar te geschieden.
- b. Vorderingsrecht: De Staatsraad heeft het recht om van ministeries en uitvoeringsorganen de benodigde informatie te vorderen ten behoeve van haar taken. Zij kan ministers en andere overheidsfunctionarissen oproepen voor overleg en het afleggen van verantwoording over de uitvoering van energietransitie gerelateerde programma's.
- c. Prioritering en Fasering: De Staatsraad kan de Kroon adviseren over prioritering en fasering van projecten en investeringen in het kader van de Energie-Economie Transitie Crisis, en toezien op de naleving hiervan.

Hoofdstuk 3 Samenstelling en Benoeming

Artikel 7. Samenstelling Leden

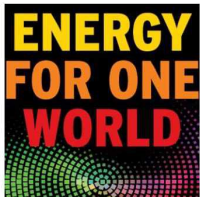
1. De Staatsraad bestaat uit vijftien leden, inclusief een voorzitter.
2. De samenstelling streeft naar een multidisciplinaire vertegenwoordiging van relevante kennis, ervaring en maatschappelijke sectoren, als volgt: a. **Drie Kroonleden:** personen met een bewezen staat van dienst op het gebied van politiek, openbaar bestuur en overheids functioneren ("Oudsten van Dienst"). Deze leden zijn geen actief lid van een politieke partij. b. **Drie Leden uit Relevante Ministeries:** hogere ambtenaren met expertise op de werkgebieden van de Staatsraad, afkomstig van relevante ministeries. Zij opereren onafhankelijk in de uitoefening van hun lidmaatschap. c. **Drie Leden uit het Relevante Bedrijfsleven:** personen met ruime ervaring en expertise binnen de energie- en economische sectoren. d. **Drie Leden uit de Academie:** wetenschappers met expertise op het gebied van energietechnologie, economie, milieukunde, recht of andere relevante academische disciplines. e. **Drie Leden vanuit Sociaal Kader:** personen met ervaring en expertise vanuit maatschappelijke organisaties, consumentenbelangen of sociale vraagstukken gerelateerd aan de energietransitie.

Artikel 8. Benoeming en Installatie

1. De leden van de Staatsraad worden door de Koning bij koninklijk besluit benoemd op voordracht van de minister-president.
2. Voor de benoeming van de leden, met uitzondering van de Kroonleden, wordt een openbare procedure gevolgd op basis van aantoonbare expertise en onafhankelijkheid.
3. De leden van de Staatsraad worden benoemd voor een periode van ten minste vijf jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming.
4. De leden oefenen hun functie onafhankelijk uit. Zij dienen geen actieve lid te zijn van een politieke partij en mogen geen nevenfuncties bekleden die de onafhankelijkheid van hun oordeel kunnen beïnvloeden.

Artikel 9. Voorzitterschap

1. Eén van de Kroonleden wordt bij koninklijk besluit benoemd tot voorzitter van de Staatsraad.
2. De overige twee Kroonleden zullen als plaatsvervangend voorzitter en secretaris van de Staatsraad fungeren.

Hoofdstuk 4 Rapportage en Verantwoording

Artikel 10. Rapportageplicht

1. De Staatsraad rapporteert ten minste twee keer per jaar schriftelijk aan de Staten-Generaal en de ministerraad over haar activiteiten, genomen besluiten (of bindende adviezen), voortgang van programma's en de besteding van haar budget.
2. Deze rapportages worden openbaar gemaakt.

Artikel 11. Voortgangsrapportages

De Staatsraad verzorgt maandelijks voortgangsrapportages ten behoeve van de ministerraad, gericht op de operationele voortgang van de energietransitie programma's en de besluitvorming daaromtrent.

Artikel 12. Financiering

De middelen voor het functioneren van de Staatsraad worden jaarlijks bij wet vastgesteld en ten laste gebracht van de rijksbegroting.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 13. Evaluatie

1. Deze wet wordt vijf jaar na inwerkingtreding geëvalueerd op doeltreffendheid en doelmatigheid.
2. Na de eerste evaluatie wordt de Staatsraad elke vijf jaar geëvalueerd.

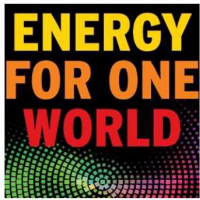
Artikel 14. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Toelichting en Vergelijking met Bestaande Modellen:

- **Grondwettelijk Kader:** De Grondwet regelt de inrichting van de Nederlandse staat en de hoofdlijnen van de bevoegdheidsverdeling. De **Mijnbouwraad** (voorheen gevestigd in de Mijnwet 2003, nu Energiewet) is een adviesorgaan, geen orgaan dat zelfstandig wetten of besluiten neemt. Artikel 98 van de Grondwet spreekt over een "Raad van State", die een adviesorgaan is bij uitstek en hoogste algemene bestuursrechter, maar niet als een uitvoerende en besluitvormende entiteit. De voorgestelde "Staatsraad voor Energie" is in de huidige opzet dichterbij een **onafhankelijk adviescollege** met een sterk coördinerende en controlerende rol, vergelijkbaar met de Algemene Rekenkamer of de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), maar met een veel scherpere focus en een mandaat om "bindende adviezen" te geven (waarvan afwijking gemotiveerd moet).
- **Vergelijking met crisissituaties (Oorlog, COVID-19):** In tijden van oorlog of crisis (zoals de COVID-19 pandemie) kan de regering extra bevoegdheden krijgen via noodwetgeving (zoals de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19), maar deze wetgeving verlegt de grondwettelijke bevoegdheden niet naar externe, boven-ministeriële raden. Het blijft binnen de bestaande constitutionele structuur van regering en parlement. De voorgestelde Staatsraad voor Energie is eerder een **structurele aanpak voor een langdurige crisis**, niet een tijdelijk noodorgaan met afwijkende wetgevende macht.
- **Invloed Verenigd Koninkrijk:** Het VK kent een parlementair systeem en heeft eveneens adviesorganen en onafhankelijke toezichthouders. Echter, ook daar blijft de wetgevende macht bij het parlement. Het concept van een "bijzondere, uitzonderlijke - en bevorderende wet- en besluiten" nemende raad boven het ministeriële niveau is ook in het VK zeer ongebruikelijk en zou een constitutionele wijziging vergen.
- **De "bindende adviezen" als compromis:** Om de ambitie van de "Staatsraad voor Energie" als een krachtig en invloedrijk orgaan te waarborgen, zonder de Grondwet te schenden, is gekozen voor de mogelijkheid van **bindende adviezen**. Dit betekent dat de regering in beginsel het advies moet volgen, tenzij zij met zwaarwegende argumenten kan motiveren waarom zij dit niet doet. Dit geeft de Staatsraad een aanzienlijke invloed zonder de primaire wetgevende macht van regering en parlement over te nemen. Het recht om informatie te vorderen en ministers op te roepen, versterkt de controlerende en coördinerende rol.

Dit concept van wettelijke bepalingen biedt een basis voor een krachtige en onafhankelijke Staatsraad voor Energie binnen de kaders van de Nederlandse Grondwet, waarbij de nadruk ligt op een adviserende, coördinerende en controlerende rol van hoog niveau.

Bijlage B: Kiesstelsel: Vereenvoudigd Voorbeeld van wat Besluitvorming Instrumenten (naar de Grondwet, Staatsinrichting)

Laatste pagina